

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”

Biblioteca Științifică Medicală

Adresa noastră:

USMF “Nicolae Testemițanu”
Complexul Sociocultural Universitar
Biblioteca Științifică Medicală
Sector Colecții Speciale

str. N. Testemițanu, 25, et. 3
or. Chișinău, Republica Moldova

Tel.: +373 032 205 926
+373 022 205 592

URL: <http://library.usmf.md>

E-mail: cs.library@usmf.md

Program:

Luni – Vineri: 9.00 – 16.30

**EX LIBRIS-URI
DIN COLECȚIA R. KOCH**

Cărțile din Colecția R. Koch dețin Ex Libris-uri imprimate pe partea interioară a copertei. Unele publicații păstrează ștampila și semnătura personală a proprietarului Richard Koch - medic, savant, bibliofil german. „Dr. Koch” și „Richard Koch” sunt Ex Libris-uri care au aparținut lui R. Koch, dar se întâlnesc și alte Ex Libris-uri: „Maria Rosenthal” (soția lui R. Koch), „ELH”, „Georges Dreyfus”, „E. M. 1839”, „J.C.G. Reuss”, „Marchionis Salsae”, „A. Seignette”, „Th. Renz”, „Carl Vietor” etc. De asemenea, unele publicații dețin Ex Libris etichetă cu numele membrilor familiei Koch: „Friedrich Koch” (tatăl lui R. Koch), „Eva Koch”, „Fritzu Auguste Koch” (părinții lui R. Koch), „I. H. Epstein” (tatăl Augustei Koch), Alfred Koch (fratele lui R. Koch) și Ex Libris ștampilă „Louis Koch” (unchiul lui R. Koch).

Ex Libris-ul este un simbol al identității și valorilor posesorului, ce permite confirmarea apartenenței unei biblioteci la o familie nobilă, la un savant sau instituție; autorizează urmărirea traseului unei biblioteci sau a unui exemplar rar. Indispensabil de carte, Ex Libris-ul a parcurs aceeași cale de-a lungul secolelor. Ex Libris-ul reprezintă o mărturie artistică și heraldică a epocii, un punct de pornire în cercetarea istoriei colecțiilor publice și particulare. Un singur Ex Libris poate deveni un impuls în identificarea bibliotecilor savanților, scriitorilor, bibliofililor.

Ex Libris „Dr. Koch”

[Sec. XX]

Tehnica executării: *posibil xilogravură sau clișeu gravat mecanic*

97X65 mm

Proprietar – Richard Koch. Ex Libris-ul „Dr. Koch” este aplicat pe majoritatea cărților din colecție și reprezintă o compoziție asimetrică de formă ovală, situată în poziție verticală. Elementele imaginii țin preponderent de tematica medicală: partea de sus – cupa și șarpele; partea de jos – craniul. Simbolul „cupa și șarpele” se

deosebește de cel tradițional, șarpele fiind proporțional cu mult mai mare decât cupa, inițial încolăcindu-se pe o coloană, iar capul este plecat deasupra cupei. De coloană este sprijinit un disc de formă ovală înfipit în pământ, în care este dat textul: *Dr Koch*. Ovalul are o bordură îngustă, formată din cerculețe unite consecutiv. Înaintea ovalului este craniul, iar în partea din urmă se află rămurelele unui arbust cu două floricele.

În partea dreaptă de jos a coloanei se află inițialele gravorului – T.G.

Ex Libris heraldic „J.C.G. Reuss. 1805”

[Sec. XIX]

Tehnica executării: *acvaforte*

75X60 mm

Proprietar - J.C.G. Reuss (1742-1825). În compoziție nu figurează termenul „Ex Libris”, numele gravorului lipsește. Este imprimat pe o singură carte din Colecția Koch.

Ex Libris-ul a aparținut profesorului de la Stuttgart - J.C.G. Reuss. Compoziția desfășurată pe verticală ilustrează o urnă cu capac (se presupune funerară), din ambele părți figurează două măști. Pe vasul ornamental este inscripționat numele lui J.C.G.H. Reuss. Familia Reuss este o familie veche nobilă germană, cu ramuri princiere și baronale.

Pe o urnă neoclasică cu doi mascheroni (fețe masculine utilizate ca motiv ornamental clasic) este aplicată stema: un oval, în interior în partea de sus - imaginea unui armăsar cabrat; în partea de jos – elemente ornamentale ce conțin 4 fâșii verticale: două din ele sunt cu motive florale. Urna se află pe un pedestal cu datarea anului în stil roman – MDCCC V (1805). Lângă pedestal sunt elemente vegetale: în stânga – ceapă și firele unei plante asemănătoare cu orzul; un șarpe încolăcit pe bară (toiagul lui Asclepius); în partea dreaptă pe planul al II-lea se vede o imagine cu arbuști.

Ex Libris armorial cu motto-ul

„Comme je fus”

[Începutul sec. XVIII]

Tehnica executării: *acvaforte*

54X42 mm

Din biblioteca lui Giovanni Domenico Berio, Marchiz de Salsae – deținătorul unei remarcabile colecții de cărți. Stema lui William Ward (1750-1823), al treilea viconte Dudley și Ward. În centru este un scut însoțit de două figuri angelice și coroana Imperiului Britanic deasupra. Scutul este compus din elemente heraldice: lei stilizați, cruce, saltire, șevron cu un crin.

Ex Libris heraldic „E. M. 1839”
[Sec. XIX]
Tehnica executării: gravură în metal
91X86 mm

Proprietarul – Eugen von Maucler. Lipsește fraza-cheie *Ex Libris*, dar totuși este un Ex Libris deoarece arată apartenența cărții către biblioteca personală a lui E. Maucler. E. Maucler a colecționat o bibliotecă considerabilă în castelul său din Oberherrlingen, cunoscută în toată lumea datorită Ex Libris-ului

heraldic cu inițialele sale „E.M.”.

Ex Libris-ul prezintă o compoziție heraldică: un cerc pe fundalul patratului. Textul „BIBLIOTHEK OBERHERRLINGEN” - scris pe perimetru în interiorul cercului; în partea de sus este o coroană, în partea de jos a coroanei – un oval în care vedem pe orizontală o bară cu capetele rotunjite peste un triunghi. În partea de sus a barei sunt două frunzulițe de trifoi, iar în partea de jos – încă una. În jurul ovalului sunt motive ornamentale.

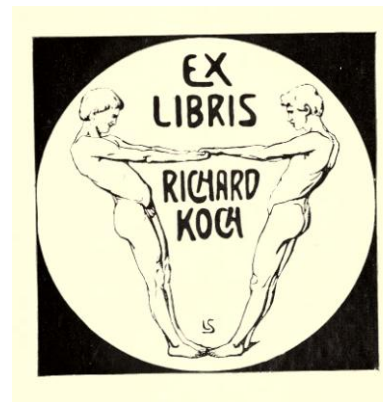
Ex Libris armorial „Marchionis Salsae”
[Începutul sec. XVIII]
Tehnica executării: acvaforte
98X68 mm

Din biblioteca lui Giovanni Domenico Berio, Marchiz de Salsae (d. 1791) – deținătorul unei remarcabile colecții de cărți.

Compoziție simetrică, se desfășoară pe verticală. Blazonul reprezintă două scuturi heraldice în formă de oval ornamentat încununat de o coroană. Simbolistica scuturilor este diferită: primul oval este despărțit pe centru de inel sau panglică sub care este

un cerb, iar deasupra panglicii – o stea cu 6 colțuri și două simboluri de crin – un motiv frecvent în heraldica europeană asociată cu familia regală; al doilea oval reprezintă un scut și un vultur bicefal. Se presupune că Ex Libris-ul reprezintă două familii unite prin căsătorie (alianțe nobiliare).

Stilul ornamentat cu volute și frunze este tipic barocului și semn al rafinamentului. Ex libris-ul menționat denotă prestigiu, tradiție și moștenire familială. Textul „Marchionis Salsae” este amplasat în partea de jos, sub termenul *Ex Libris*.

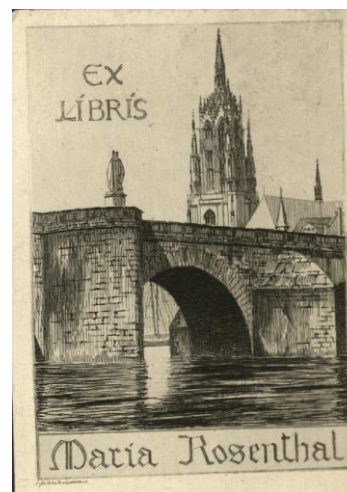

Ex Libris „Richard Koch”
[Sec. XX]
Tehnica executării: desenul cu penița și pensula și pe urmă efectuat clișeu mecanic
60X60 mm

A aparținut aceluiași proprietar – Richard Koch. Este aplicat pe unele cărți din Colecția R. Koch.

Compoziția se înscrie într-un cerc alb pe fundal întunecat. Imaginea prezintă două figuri umane (doi tineri), care stau în poziție

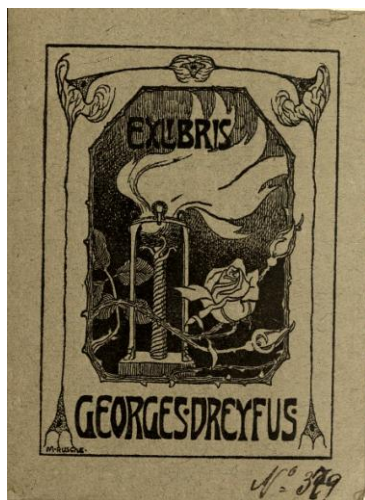
ce indică echilibrul. Poziționarea: tinerii formează o piramidă cu vârful în jos, se țin de mâini, vârfurile picioarelor se ating. În partea de sus – este textul *Ex Libris*, în partea de jos (în triunghiul format de corpuri figurează numele proprietarului - Richard Koch, iar mai jos se află inițialele gravorului – L.S.). Textul este scris cu caractere ce imită scrisul de pensulă (Bell Gothic), îmbinarea literelor „CH” fiind deosebită. Toată compoziția este simetrică. După tehnica executării și anul editării cărților pe care este imprimat Ex Libris-ul, este mai nou decât celălalt Ex Libris a lui Richard Koch.

Ex Libris „Maria Rosenthal”
[Sec. XX]
Tehnica executării: acvaforte
100X80 mm

Proprietar – Maria Rosenthal (soția lui Richard Koch). Ex Libris-ul este imprimat pe unele cărți din Colecția Koch. Compoziția se desfășoară pe verticală. Imaginea reprezintă un pod din piatră pe fundalul turnului Catedralei din Frankfurt pe Main și acoperișurilor orașului vechi. În partea de sus, în stânga figurează cuvintele *Ex Libris*, jos – numele proprietarului și în partea stângă jos - numele gravorului

(Franziska Kahn-Redelsheimer).

Ex Libris „Georges Dreyfus”

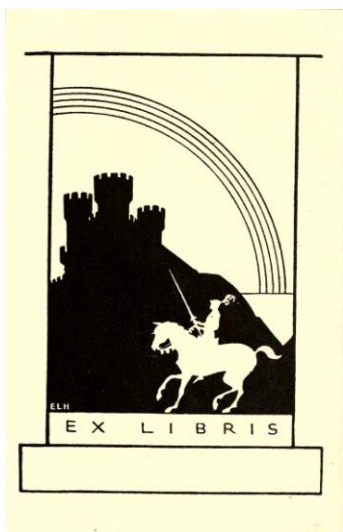
[Începutul sec. XX]

Tehnica executării: *se presupune a fi un desen manual după care a fost făcut clișeul mecanic*

100X70 mm

Proprietarul – Georges Dreyfus. Numele autorului Ex Libris-ului figurează în partea stângă jos - M. Rusché, în partea dreaptă jos este numărul de inventar al cărții – № 379. Compoziția se desfășoară pe verticală. Imaginea reprezintă o lumânare arzând, cu un trandafir; lumânarea fiind neobișnuită, în formă de corp transparent în care se vede funia împletită în

centru. Rama este ornamentată cu elemente florale, un stil apropiat de *Art Nouveau* (curent popular la începutul sec. XX, care reprezenta prin forme organice linii fluide și motive naturale).

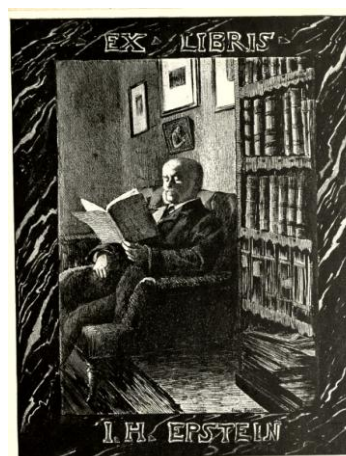
Ex Libris „ELH”

[Începutul sec. XX]

Tehnica executării: *clișeu mecanic*

84X56 mm

Ex Libris-ul este imprimat pe o singură carte din colecția R. Koch. Se presupune că gravorul a executat acest Ex Libris pe care l-a vândut, lăsând un chenar pentru a fi scris manual numele proprietarului. În partea de jos a compoziției figurează cuvintele *Ex Libris*, iar în stângă jos sunt inițialele „ELH”. Imaginea conține o compoziție cu un cavaler medieval lângă cetate, pe fundalul curcubeului.

Ex Libris „I. H. Epstein”

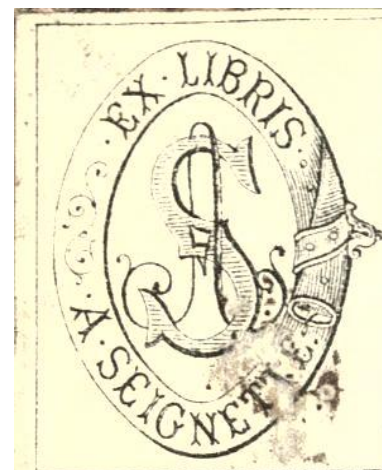
[Sec. XIX]

Tehnica executării: *xilografură*
100X77 mm

Proprietarul - I. H. Epstein.

Imaginea reprezintă interiorul unei biblioteci particulare, cu un bărbat citind în fotoliu. Ex libris-ul combină o tehnică de gravură fină cu o reprezentare realistă și intimă. Imaginea subliniază dragostea față de lectură și respectul pentru cărți. Posibil este expresia personală a identității intelectuale a posesorului I. H. Epstein și reflectă o epocă în care Ex Libris-urile erau și opere de artă cu valoare sentimentală și culturală.

Ex Libris-ul prezintă o compoziție pe verticală, în partea dreaptă jos este numele gravorului (indescifrabil).

Ex Libris „A. Seignette”

[sec. XIX]

Tehnica executării: *litografie*
300X250 mm

Compoziție verticală, realizată în oval. În centrul compoziției este o monogramă: litera „S” intersectată de un element vertical. Inscripția *Ex libris* este amplasată în partea de sus. Jos e indicat numele autorului „A. Seignette”. Desenul un pic lipsit de claritate, umbrele unor elemente decorative - ușor hașurate.